

KERHO

Hei hulinaa!

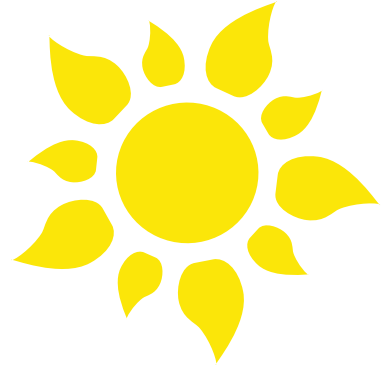

OPAS

Teksti: Tiina Honkonen ja Virpi Skippari
Toimitus: Satu Mellanen ja Johanna Pölkki
Kannen kuva: Pixabay
Taitto: Tiina Rinne
Paino: Lönnberg Print & Promo
Suomen 4H-liitto 2017

Tervetuloa Hei Hulinaa! -oppaan käyttäjäksi

Kerho on täynnä iloisia, vilkkaita, riehakkaita, hiljaisia, toiminnallisia, kaikenlaisia ainutlaatuisia lapsia. Kerhoon tullaan, koska kaveritkin tulevat. Kerholaiset odottavat mukavaa ja innostavaa tekemistä. Kerhossa syntyy helposti ääntä, hulinaa, pomppimista ja paljon yllättäviä tilanteita. Kerhossa on toimintaa, tunteita, katseita, sanoja ja ihmisiä. Lapset ja nuoret opettelevat tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä olemisen taitoja samoin kuin ohjaajatkin.

Mikään ryhmä tai kerhoporukka ei ole automaattisesti turvallinen tai yhteisöllinen. Turvallisuuden tunteen ja yhteisöllisyyden syntyminen vievät aikaa. Siihen tarvitaan kerholaisten lisäksi ryhmänohjaajana toimiva kerhonohtaja. Yhdessä kannattaa sopia pelisäännöt siitä, kuinka kerhossa ollaan ja toimitaan. Ohjaajana sinun on tärkeää kuulla ja kuunnella kerholaisten odotuksia, toiveita ja tarpeita. Kuulluksi ja huomatuksi tuleminen vähentää hulinaa ja ikäviä tilanteita kerhossa kuin itsestään. Tässä oppaassa on asiaa, harjoituksia, vinkkejä ja leikkejä siihen, miten voit kerhonohtajana ennaltaehkäistä liikaa hulinaa ja ei-toivottuja tilanteita.

Tämän oppaan lisäksi olemme tehneet avuksesi Hulinakortit, joissa on tietoa ja ideoita siitä, miten pysäyttää ja ottaa puheeksi kerholaisten kanssa haastavat tilanteet. Opasta ja kortteja voi käyttää kerhonohtajien koulutuksissa tai voit itsenäisesti pohtia ja tutkia kerhonohtajamisen taitoja.

Kiitos, että sinä annat aikaasi lapsille. Kerhonohtaminen on tärkeää työtä! Kerholaiset muistavat kerhon, kerhonohtajan ja toiset kerholaiset pitkään. Joku voi innostua itsekin kerhonohtajaksi.

Innostusta ja iloa kerhonohtamiseen!

Tiina Honkonen ja Virpi Skippari

Sisällysluettelo

1. Tutustuminen ja ryhmäytyminen 5

- Harjoitellaan tutustumista ja ryhmäytymistä
- Topin vinkit
- Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

2. Kerhonohtajan rooli 7

- Harjoitellaan kerhonohtajan roolia
- Topin vinkit
- Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

3. Ohjaajan tunne- ja vuorovaikutustaidot 10

- Harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja
- Topin vinkit
- Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

4. Hulinan vastavoimaksi puhetta ja tekoja 13

- Harjoitellaan hulinan vastavoimaksi puhetta ja tekoja
- Topin vinkit
- Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

5. Pelisäännöt 15

- Harjoitellaan pelisääntöjen tekemistä
- Topin vinkit
- Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

1. TUTUSTUMINEN JA RYHMÄYTYMINEN

On tärkeää, että jokainen kerholainen kokee olonsa turvalliseksi kerhossa. Turvallisuuden ja hyväksytyksi tulemisen tunne vähentää hulinää. Kun tulee tutuksi toisten kerholaisten kanssa, jäävät ylimääräisen huomatuksi tulemisen tarve ja häslääminen vähemmälle. Turvallisuuden tunne, oma tuttu ohjaaja ja oma ryhmä ovat kerholaiselle iso ilo, ja ne synnyttävät mukavia kerhomuistoja. Hyvässä ja turvallisessa ryhmässä lapsi kokee olonsa tervetulleeksi ja hän saa olla oma itsensä. Turvallisessa ryhmässä on tilaa kaikille.

Kerholaisten tutustuttamiseen ja ryhmäyttämiseen kannattaa panostaa ja antaa aikaa. Ohjaajan tehtävänä on luoda ryhmälle rajat ja turvallisuuden tunne. Kun kerhossa toimitaan ryhmissä, kannattaa ryhmiin jakamisessa käyttää erilaisia harjoituksia, jotka auttavat kerholaisia tutustumaan kaikkiin kerholaisiin. Tavoitteena on muodostaa vaihtelevia ryhmiä, jotta lapset ja nuoret oppivat työskentelemään kaikkien kanssa. Kerhonoijaajan kannattaakin koota itselleen kerhonoijauksen materiaaleja, leikkejä, ideoita ja vinkkejä.

Harjoitellaan tutustumista ja ryhmäytymistä

Tutustutaan: Pika pikaa

Kaikki kerholaiset tervehtivät toisiaan ja sanovat nimensä. Ensimmäisellä kierroksella tervehditään kätelemällä ja silmiin katsomalla. Seuraavalla kierroksella katsotaan silmiin ja sitten otetaan kiinni toisen nilkasta, polvesta, olkapäästä, korvasta jne.

Katseet kohtaavat

Kerholaiset seisovat piirissä. Jokainen kääntyy katsomaan vasemmalla puolellaan olevaa. Katsottuaan hetken hän siirtää katseensa seuraavaan ja taas seuraavaan ja niin edelleen. Katseen pitää pysähtyä hetkeksi jokaiseen piirissä seisovaan. Kun kaksi ihmistä huomaa katsovan toisiaan suoraan silmiin, eivät he siirräkään katsettaan eteenpäin vaan vaihtavat hiljaa paikkoja keskenään. Uudella paikalla aloitetaan

taas katsominen vasemmalla puolella seisovasta. Leikin aikana ei puhuta. Leikki kannattaa lopettaa, kun kaikilla on hauskaa.

Jakaudutaan ryhmiin: Eläintarhakorteilla

Tee kortit, joihin on kirjoitettu eläinten nimiä. Kunkin eläimen nimi on kirjoitettu vähintään kolmeen korttiin.

Jokainen kerholainen nostaa hatusta tai pussista kortin, jossa on eläimen nimi, esimerkiksi possu, kana tai hevonen. Kerholaiset eivät näytä korttiaan muille vaan hajaantuvat ympäri kerhotilaa. Tarkoituksena on löytää oman ryhmän jäsenet. Kerholaiset eivät saa puhua, vaan he vain matkivat oman eläimensä ääntä.

jatkuu

Palapeli

Ryhmiin jakamisessa voi käyttää apuna postikortteja, jotka leikataan yhtä moneen osaan kuin ryhmään halutaan jäseniä. Palat asetetaan nurinpäin lattialle tai pöydälle. Palat voi myös

jakaa sattumanvaraisesti kerholaisille. Jokainen ottaa yhden palan ja etsii kortin muut palat. Ehjä kortti muodostaa ryhmän. Postikorttien sijaan voi käyttää myös erivärisiä papereita, lehdistä leikattuja kuvia tai muita vastaavia.

Topin vinkit

- Moikkaa ja tervehdi.
- Hymyile, hyväksy ja välitä.
- Tutustuta kerholaiset. Tutustumisleikit vahvistavat hyvää ryhmähenkeä.
- Kannusta, kiitä ja tsemppaa.
- Sitoudu ja sitouta yhdessä tekemiseen.
- Innostu ja innosta.
- Huomaa ja anna aikaa.
- Luota ryhmään.

Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

- Miten varmistat, että kaikki kerholaiset pääsevät mukaan?

- Miksi huutojako ei saa käyttää? Mitkä tavat jakaa ryhmiin ovat parempia vaihtoehtoja?

- Miksi on tärkeää, että tiedät kaikkien nimet?

---

2. KERHONOHJAAJAN ROOLI

Kerhonohtajan rooli tarkoittaa sitä, millaisia tehtäviä ohjaajana toimimiseen kuuluu. Ohjaajan rooli auttaa sinua silloin, kun kaikki ei suju hyvin, kun kerhossa on ikäviä ja haasteellisia tilanteita. Ohjaaminen on taito. Ohjaamisen taito syntyy tarkkailusta, tiedoista ja kokemuksesta. Oma kokemusta saa vain ohjaamalla, ja osaaminen kasvaa kokemuksen kautta. Eri tavoin toimivat ja persoonaltaan erilaiset ihmiset voivat olla hyviä ohjaajia. Oma tyyli ja tapa löytyvät vähitellen.

Hyvän ohjaajan ominaisuudet voivat olla hyvin monenlaisia. Hyvä ohjaaja voi olla esimerkiksi eloisa, iloinen, hauska tai asiallinen. Hyvään ohjaajuuteen liittyvät piirteet eivät kuitenkaan ole henkilöiden persoonallisuuden piirteitä, vaan ne kuvaavat sitä tapaa, jolla ohjaaja suhtautuu

itseensä ja kerholaisiin. Ohjaajana kannattaa satsata siihen, että antaa lapsille aikaa ja läsnäoloa. Ohjaajan vahvuutta on myöntää se, että ei tiedä kaikkea ja että voi olla myös väärässä.

Kerhonohtajan roolin taustalla on itsetuntemus. Terve ja hyvä olo itsensä kanssa on yhteydessä työniloon, ohjaamisen ja turvallisuuden tunteeseen. Itsetunnoltaan terve ja ohjaamisen taidoilla riittävästi varustettu kerhonohtaja kokee itsensä arvokkaaksi ja kokee, että häntä tarvitaan. Kerhonohtajan roolin kehittymisen edellytys on oman työn kokeminen arvokkaaksi ja oman työn näkeminen osana suurempaa kokonaisuutta. Kerhon tavoitteista on hyvä ja tärkeää jutella ja pohtia niitä yhdessä kerhotoiminnasta vastaavan henkilön kanssa.

Harjoitellaan kerhonohtajan roolia

Harjoituksen tavoitteena on rakentaa ja vahvistaa kerhonohtajan roolia. Alla oleviin kysymyksiin vastataan ensin yksin. Tämän jälkeen niistä keskustellaan yhdessä. Yhdessä voidaan esimerkiksi pohtia, millaisia oivalluksia syntyi.

Täydennä seuraavia lauseita:

Ystävät luottavat minuun seuraavissa asioissa:

1. _____
2. _____
3. _____

Kerhotoiminnan vastaava (toiminnanjohtaja) luottaa minuun seuraavissa asioissa:

1. _____
2. _____
3. _____

jatkuu

Kerholaiset arvostavat minua seuraavissa asioissa:

1. _____
2. _____
3. _____

Kun päätin ryhtyä ohjaajaksi, pidin omina vahvuuksinani ohjaajana seuraavia asioita:

1. _____
2. _____
3. _____

Nyt pidän vahvuuksinani (jos, olet toiminut jo jonkin aikaa kerhon ohjaajana):

1. _____
2. _____
3. _____

Kerholaiset tarvitsevat minua seuraaviin asioihin:

1. _____
2. _____
3. _____

Tarvitsen työpariani ja kerhotoiminnan vastaavaa (toiminnanjohtajaa) seuraaviin asioihin:

1. _____
2. _____
3. _____

Arvostan itsessäni:

1. _____
2. _____
3. _____

Arvostan työparissani ja kerhotoiminnan vastaavassa:

1. _____
2. _____
3. _____

Topin vinkit

- Sitoudun ja innostun ohjaajan roolista.
- Kysyn rohkeasti apua ja pyydän vinkkejä ohjaamiseen.
- Valmistaudun, suunnittelen ja varmistan, että mukani on kaikki materiaalit ja tarvikkeet.
- Tulen ajoissa ennen kerholaisia paikalle.
- Tervehdin kerholaisia ja vanhempia.
- Huomaan, kuulen ja kuuntelen.
- Innostan ja kannustan.
- Rohkaisen ja annan palautetta.
- Lähdän itse viimeisenä ja huolehdin, että jokainen pääsee lähtemään turvallisesti kotiin.

Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

- Millainen ohjaaja on jäänyt mieleesi?
_____
_____
- Mikä teki hänestä mielestäsi hyvän ohjaajan?
_____
_____
- Mikä sujui osallistujan näkökulmasta katsottuna hyvin?
_____
_____
- Mitä olisit tehnyt toisin?
_____
_____
- Mitä hänen ominaisuuksiaan haluaisit itsellesi ohjaajana?
_____
_____

3. OHJAAJAN TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAIDOT

Ohjaajan tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat kerholaisten kohtaamisen taitoja. Hyväksy, luota, välitä kerholaista ja ole empaattinen. Innosta ja innostu yhdessä kerholaisten kanssa. Nämä tunne- ja vuorovaikutusteot ennaltaehkäisevät hulinaa kerhossa hyvin tehokkaasti, kunhan niitä tehdään johdonmukaisesti ja joka kerhokerralla. Seuraavassa on avattu lisää näitä ydinasioita.

Hyväksyntä

Hyväksyntä tarkoittaa sitä, että ohjaaja hyväksyy kerholaiset sellaisina kuin he ovat. Ohjaaja ei voi eikä pysty muuttamaan kerholaista toisenlaisiksi persooniksi. Tärkeää on muistaa, että ohjaajan ei tarvitse hyväksyä kaikkia toisen tekemisiä tai tekemättä jättämisistä, vaikkapa sitä, että kengät on jätetty hujan hajan kerhotilan eteiseen.

Luottamus

Luottamuksen syntyminen edellyttää rehellisyyttä ja luottamuksen pitoa. Älä lupaa mitään, mitä et voi oikeasti toteuttaa. Ohjaajan on helpointa lisätä luottamusta vahvistavia tekijöitä kiinnittämällä vähemmän huomioita puutteisiin ja epäkohtiin ja lisäämällä kerholaisten ja toimintatapojen positiivista huomaamista. Kaikkia kerholaista on kohdeltava oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Luottamus auttaa sitoutumaan toimintaan.

Välittäminen

Välittäminen ja kerholaista tykkääminen on kerholaisten innostamista ja tukemista. Kerholaistelle tulee syntyä tunne siitä, että hän voi olla oma itsensä ja osallistua omien kykyjensä mukaan. Välittäminen on kerholaista tykkäämistä, tunnetta

siitä, että pidän lapsista ja nuorista ja että ohjaan kerhoa mielelläni.

Empatia

Empatia on kykyä asettua toisen asemaan. Se on pieniä tekoja toisen hyväksi. Empatia on lohduttamista, kannustamista ja tukea. Aina ei tarvita edes sanoja. Tärkeää on myös ottaa osaa toisen hyvään oloon. Se saattaa joskus olla jopa paljon vaikeampaa kuin pahan olon helpottaminen.

Innostus

Innostus on halua etsiä tavoitteita ja tekemistä kerhoon. Innostus on kykyä löytää kerhotilanteisiin erilaisia mahdollisuuksia. Innostus on taitoa toimia ja hyvän olon tunteen tartuttamista. Tsemppaaminen ja kannustaminen innostavat osallistumaan. On tärkeää, miten viestit sanoin, ilmein ja elein asiaasi kerholaistille.

Harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja

Omien ohjaustaitojen vahvistaminen:

Mieti hetki ensin yksin. Muistele omaa lapsuuttasi. Palauta mieleesi niitä aikuisia, ohjaajia, opettajia ja kasvattajia, joiden kanssa olit tekemisissä.

- Kuka tai ketkä olivat sinulle merkittävimpiä ja miten he sinusta välittivät?

- Mitä he sanoivat ja tekivät?

Jakaantukaa pareiksi. Kertokaa toisillenne muistoja. Puhumisen ja kuuntelemisen jälkeen tehkää yhdessä tai lappuja/kortteja ja kirjoittakaa muistoista sanoja ja tekoja, jotka kannustivat teitä. Kirjoittakaa yksi sana tai teko korttipohjalle.

Laittakaa kaikkien parien kortit pöydälle tai lattialle. Tutkikaa kortteja yhdessä. Huomaat ehkä, että joku toinen on kirjoittanut ylös myös sinulle tärkeitä sanoja ja tekoja. Poimi ja kirjoita muistiin itsellesi tärkeitä sanoja ja tekoja.

Pohdi seuraavaksi, miten nämä sanat ja teot vaikuttavat ja näkyvät sinun ohjausteoissasi. Jatka keskustelua parisi kanssa.

- Miten sinun innostumisesi näkyy ohjaustilanteessa?

- Miten innostat kerholaisia?

- Mikä kerhosta tekee innostavan?

Jatkakaa vielä lopuksi keskustelua yllä olevista aiheista koko koulutusryhmän kanssa.

Topin vinkit

- Huomaa jokainen, kaikki ovat yhtä tärkeitä.
- Anna kerholaisten ideoita ja vaikuttaa.
- Huomaa ja kiitä jo yrittämisestä.
- Hymy, lempeä katse, peukku ja ylävitonen luovat iloa ja yhteenkuuluvuutta.
- Anna palautetta ja ota vastaan palautetta.

Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

On tärkeää huomata ja kannustaa jokaista kerholaista. Myönteinen palaute auttaa sitoutumaan ja pysymään toiminnassa mukana sekä vahvistaa kerholaisen itsetuntoa.

Myönteinen palaute

- Kasvattaa lasten ja nuorten itsetuntoa. Anna myönteistä palautetta tekemisestä, yrittämisestä ja persoonasta. Pohtikaa, miten annatte myönteistä palautetta kerholaisille.

Rakentava palaute

- Tukee kerholaisen kasvua ja kehittymistä. Anna rakentavaa palautetta tekemisestä ja tekemättä jättämisestä, älä koskaan persoonasta. Pohtikaa, miten annatte rakentavaa palautetta kerholaisille.

On tärkeää kuulla kerholaisten ajatukset, toiveet, tarpeet, pettymykset ja onnistumiset. Ohjaajan kannattaa ennakolta valmistautua kysymään ja pyytämään palautetta joka kerhokerralla.

4. HULINAN VASTAVOIMAKSI PUHETTA JA TEKOJA

Tässä oppaassa ja koulutuksessa vahvistetaan ohjaajan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja tekoja sekä korostetaan tutustumisen ja ryhmäytymisen tärkeyttä. Tässä oppaassa ei puhuta sairauksista ja diagnooseista. Tavallinen lapsuus ilman leimaamista ja muista lapsista erilleen joutumista kuuluu kaikille. Kaikki lapset tarvitsevat toimivaa vuorovaikutusta, turvallisuutta, avointa ilmapiiriä, rauhallisuutta ja innostuneita ohjaajia.

Jos ohjaajana huomaat, että kerholaisella on isoja vaikeuksia keskittyä ja toimia yhdessä toisten kanssa, ota asia puheeksi kerhotoiminnan vastavan kanssa. Diagnoosit ja sairaudet ovat ammattilaisten ja perheiden asioita. Kerhonohtajana sinun ei tarvitse pohtia diagnooseja ja sairauksia vaan voit kertoa huolesi toiminnan järjestäjälle.

Kerhonohtajana sinun ei aina tarvitse tietää, miten toimia hulinan keskellä. Hyvä vinkki on, että kysyt kerholaisilta asiasta: ”Minä en tiedä, mitä nyt pitäisi tehdä? Onko teillä ideoita, miten jatkaisimme?”

Käytä hulinan vastavoimaksi puhetta ja tekoja.

Tässä esimerkkejä.

- Käytä minä-viestejä. Minä-viestillä kerrotaan

omista ajatuksista ja tunteista niin, ettei loukkaa tai syyttää toista. Kerro, mitä näet, huomaat, kuulet. Kerro, miten se vaikuttaa sinuun. Kerro tunteesi.

”Minä kuulen nyt niin paljon hulinaa ja ääntä, etten saa sanottua ohjeita seuraavaan leikkiin. Hulina ja ääni harmittavat ja turhauttavat minua”. (Vertaa: ”Taas on niin paljon ääntä ja melua, te ette ikinä kuuntele. Jos nyt ei ole hiljaista, loppuu tämä kerho!” Tämä on loukkaava sinä-viesti). Kannusta uuteen toimintamalliin.

- Kerro, mitä toivot ja tarvitset, kannusta keskusteluun, ideointiin ja yhteiseen ratkaisuehdotukseen.

”Mitäs ajattelette, miten voisimme toimia, kun hulinaa on liikaa? Minä ehdotan, että se, joka huomaa liikaa ääntä ja vauhtia ... mitäs te ehdotatte?”

”Minä tarvitsen rauhallista aikaa kertoa mitä teemme seuraavaksi”

- Kiitä ja anna myönteistä palautetta jo yrittämisestä.

”Kiitos, minä ilahduin tänään, te kuuntelit hienosti ohjeet ja teitte hienosti yhdessä.”

Harjoitellaan vastavoimaksi puhetta ja tekoja

Hei Hulinaa -korttien avulla voitte harjoitella haastavien tilanteiden pysäyttämistä ja puheeksi ottamista kerholaisten kanssa. Korteissa on kuvattu erilaisia tilanteita, joita voi syntyä kerhossa. Kortin toisella puolella on neljä erilais-

ta ratkaisua kulloiseenkin tilanteeseen. Kortit antavat viitteitä siitä, miten monella erilaisella tavalla erilaisia tapahtumia voi nähdä ja ratkaista. Korteissa käsitellään vuorovaikutusta, lasten itsetuntoa sekä erityisen haastavia tilanteita.

Topin vinkit

- Lempeä ja hyväksyvä katse.
- Tarvittaessa olkapäälle kosketus.
- Pysy itse rauhallisena, tunne tarttuu.
- Luota. Luottamus lisää luottamusta.
- Älä luule ja oletta. Kerro kerhotoiminnan vastaavalle.

Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

Kerho on täynnä iloisia, vilkkaita, riehakkaita, hiljaisia, toiminnallisia, kaikenlaisia ainutlaatuisia lapsia. Kerhossa syntyy helposti ääntä, hulinaa, pomppimista ja paljon yllättäviä tilanteita. Kerhossa on toimintaa, tunteita, katseita, sanoja ja ihmisiä.

- Mikä sinun mielestäsi lapsissa on parasta?

- Mikä tekee ihmisistä ainutlaatuisia?

- Mikä sinussa itsessäsi on erityistä ja arvokasta?

---

5. PELISÄÄNNÖT

Pelisäännöt ovat yhdessä sovittuja toimintaohjeita, ja niiden tavoitteena on paras mahdollinen toiminta ja tekeminen. Yhdessä laaditut pelisäännöt sitouttavat kaikki kerholaiset toimintaan mukaan. Luokaa pelisäännöt yhdessä toiminnanjohtajan kanssa ennen toiminnan käynnistämistä ja kerholaisten kanssa heti toiminnan alussa. Jutelkaa ja suunnitelkaa yhdessä. Kuuntele kerholaisten ideoita ja tarpeita.

Pohdi, miten kirjaatte säännöt. Myönteinen kannustaa. Älä tee, ei saa -lista tuntuu kurjalta ja saattaa innostaa kerholaisia toimimaan juuri päinvastoin kuin oli tarkoitus. Ota yhdessä tehdyt pelisäännöt usein puheeksi ja laittakaa ne näkyviin kerhotilaan. Tiedota pelisäännöt myös vanhemmille.

Harjoitellaan pelisääntöjen tekemistä

Kerhorauhan poiju -harjoitus

Harjoituksen tavoitteena on pohtia työrauhaa edistäviä ja heikentäviä tekijöitä sekä kerhorauhan vaikutuksia. Merellä poijun tehtävä on pitää vene paikallaan. Vahva ketju vetää poijua alaspäin, ja kellukeominaisuus nostaa sen pintaan. Samalla tavalla kerhossa monet tekijät, kuten melu, levottomuus, hälinä ja ristiriidat, heikentävät kerhorauhaa ja ikään kuin vetävät sitä pinnan alapuolelle. Kerhorauhaa edistäviä asiat taas nostavat poijua pinnalle. Tässä harjoituksessa kerhorauhaa pohditaan piirtämällä poiju, jonka veden päälliseen osaan kirjataan työrauhaa edistäviä ja pinnan alapuolelle työrauhaa heikentäviä tekijöitä.

- Harjoituksen aluksi kerhonohjaaja tai kouluttaja piirtää fläpille tai isolle kartongille poijun ja jakaa sen meren pintaa kuvaavalla aaltoviivalla kahteen osaan.
- Ensimmäisessä vaiheessa ohjaaja antaa pareille tai pienryhmille tehtäväksi kirjata

tarralapuille kerhorauhaa heikentäviä asioita. Jokainen asia kirjataan omalle lapulleen. Ensimmäinen vaihe puretaan siten, että kukin ryhmä kertoo, mitä he kirjoittivat lapulleen, ja laput tuodaan fläpille poijun alaosaan.

- Toisessa vaiheessa samat parit tai ryhmät kirjoittavat tarralapuille kerhorauhaa edistäviä asioita, taas kunkin omalle lapulleen. Myös nämä puretaan ryhmä kerrallaan ja laput kiinnitetään fläpille poijun yläosaan.

Tavoitteena on, että työrauhaa edistäviä lappuja tulee enemmän. Harjoitus puretaan keskustelemalla yhdessä kerhorauhan vaikutuksista niin yksittäiseen kerholaiseen kuin koko porukaankin. Nämä asiat kirjataan fläpille poijun ympärille esimerkiksi vesikupliin.

Tämän harjoituksen voi tehdä myös kerhossa yhdessä kerholaisten kanssa.

Topin vinkit

Kerholaisille tulee kertoa suhtautumisesta kiusaamisen:

- Kiusaamista ei sallita.
- Kiusaamisesta kertominen ei ole kantelua.
- Kiusaamisessa on kysymys vallan tai aseman hakemisesta väärällä tavalla.
- Miten kerhossa menetellään kiusaamistilanteessa.

Yhdessä mietittäväksi ja pohdittavaksi

Jutelkaa yhdessä, kummatko alla luetelluista säännöistä parantavat kerhorauhaa ja edistävät mukavaa yhdessä oloa. Miksi?

Meidän kerhomme pelisäännöt:

- moikkaan ja hymyilen
- tulen ajoissa
- kannustan ja tsemppaan kerhokavereita
- innostun ja innostan
- kerron ja kuuntelen
- teen ja toimin kaikkien kanssa

Kerhon säännöt:

- ei saa myöhästyä
- ei saa kiusata
- ei saa jättää tavaroita hujan hajan
- kuuntele aina ohjaajaa
- älä huuda
- muista tehdä oma osuutesi

Miettikää, miten voitte tehdä yhdessä kerhon pelisäännöt kerholaisten kanssa.

Lähteet:

Hamarus, P. 2012. Haukku haavan tekee. Puututaan yhdessä kiusaamiseen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Määttä, P. ja Rantala, A. 2016. Tavallinen erityinen lapsi. Onnistuneen yhteistyön arvoitusta ratkomassa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Salovaara, R. & Honkonen, T. 2011. Rakenna hyvä luokkahenki. Jyväskylä: PS-kustannus.

Salovaara, R. & Honkonen, T. 2013. Voi hyvin, opettaja! Jyväskylä: PS-kustannus.

Skinnari, S. 2004. Pedagoginen rakkaus. Kasvattaja elämän tarkoituksen ja ihmisen arvoituksen äärellä. Jyväskylä: PS-kustannus.

AUKEAMALLINEN OMIA MUISTIINPANOJA

- Innostu ja innosta.
- Huomaa ja anna aikaa. Luota ryhmään.
- Tutustumisleikit vahvistavat hyvää ryhmähenkeä.
- Kannusta, kiitä ja tsemppaa.
- Sitoudu ja sitouta yhdessä tekemiseen.
- Moikkaa ja tervehdi.
- Hymyile, hyväksy ja välitä.
- Tutustuta kerholaiset.

- harkinta
- harjaannus
- hyvyys
- hyvinvointi

4H on valtakunnallinen, sitoutumaton nuorisjärjestö. Lapsen ja nuoren kehitysvaiheet huomioon ottavassa toiminnassa opitaan itse tekemällä. Kerhossa omaksutaan käytännön taitoja ja tietoja koulutetun ohjaajan tuella. Koulutukset ja kurssit syventävät nuoren osaamista. Toiminnassa saadaan valmiuksia yrittäjyyteen ja työelämään.

www.4h.fi

www.facebook.com/4HSuomi

#4HSuomi @4hsuomi